
Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej. Varsaviana

Teги

- [Wystawy czasowe](#)

Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej. Varsaviana

6 czerwca-1 października 2023 r.

Galeria Arcydzieł

Najcenniejsze wyroby warszawskiego złotnictwa - elementy serwisów stołowych, świeczniki, papierośnice... - wykonane przez najlepszych rzemieślników, a także historyczne egzemplarze broni można zobaczyć na wystawie darów na rzecz Funduszu Obrony Narodowej.

Zaproszenie na wystawę:

Fundusz Obrony Narodowej utworzono na mocy dekretu Prezydenta RP z 9 kwietnia 1936 r. w celu pozyskania dodatkowych środków na dozbrojenie armii w obliczu zagrożenia bytu państwa ze strony hitlerowskich Niemiec. Gromadził on m.in. środki ze składki społecznej, na którą złożyły się dary i zapisy osób prywatnych oraz instytucji społecznych, politycznych, kulturalnych i gospodarczych. Polacy niezwykle ofiarnie zasilili fundusz zarówno gotówką, jak i w formie rzeczowej - nieruchomościami, kosztownościami, a nawet zbożem i zwierzętami rzeźnymi.

Po niemieckiej napaści na Polskę we wrześniu 1939 r. niewykorzystane dary rzeczowe wywieziono za granicę. W ambasadzie polskiej w Bukareszcie podzielono je na część „srebrną” i „złotą”. 61 skrzynek ze srebrem przewieziono z Rumunii do Francji, gdzie przetrwały II wojnę światową – najpierw trafiły do skarbcza oddziału Banku Francji w Marsylii, a po wojnie przeniesiono je do Tuluzji.

„Srebrny” Fundusz Obrony Narodowej udało się Polsce odzyskać w 1976 r. W latach 1978–1988 ponad 18 000 przedmiotów z tych zbiorów zostało zinwentaryzowanych przez pracowników Muzeum Narodowego w Poznaniu. Z tego względu, a także dla symbolicznego choćby wyrównania wojennych strat w zbiorach decyzją dysponenta skarbu Ministerstwa Kultury i Sztuki do kolekcji poznańskiego muzeum trafiło najpierw 1840 spośród tych obiektów, a 23 stycznia 2023 r. cała reszta, czyli ponad 16 000 sreber. Obecnie w ramach projektu *Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej* wystawy obiektów z tego zespołu prezentowane są w muzeach i instytucjach kultury w całej Polsce.

Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie prezentuje varsaviana – najcenniejsze wyroby warszawskiego złotnictwa. Wśród nich znajdują się elementy serwisów stołowych, świeczniki, papierońnice i inne przedmioty ze srebra, wykonane przez najlepszych warszawskich rzemieślników: Karola Filipa Malcza, Gustawa Radke, Macieja Nowakowskiego, Ludwika Nasta, Władysława Krupskiego i Jana Matulewicza. Na ekspozycji odnajdziemy także broń. Jest to ręczny karabin maszynowy „Browning” wz. 28, będący w czasie II wojny światowej na wyposażeniu armii polskiej – jeden z nielicznych zachowanych do dziś egzemplarzy podarowanych przez społeczeństwo – nauczycieli i uczennice Szkół Handlowych J. Statkowskiej w Warszawie.

Projekt realizowany przez Muzeum Narodowe w Poznaniu przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w partnerstwie z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zabytków.

Kuratorzy ze strony MNP: Renata Sobczak-Jaskulska, Michał Błaszczński

Identyfikacja wizualna: Raman Tratsiuk

Kurator wystawy *Varsaviana*: Michał Zawadzki

Dowiedz się więcej o Funduszu Obrony Narodowej:

Source URL: <https://zamek-krolewski.pl/node/1783>